

PRONÒSTIC

VALOR PRONOSTIC DEL BADALL

EN LES MALALTIES AGUDES

pel Dr. A. FRIAS i ROIG

Entussiasta admirador dels avenços que'ls descobriments del Laboratori han proporcionat a la Medecina i creient a l'ensemps que's un auxiliar de gran valor moltes vegades, èssent en altres indispensable per a poguer formular un diagnòstic precís i en conseqüència poguer establir un tractament científic i eficaç, contribuint a l'ensemps a poguer ajudar a fer un pronòstic lo més ensopegat possible, no crec que per talmotiu se tingui d'abandonar el gran llibre que la naturalesa ens brinda en la capsalera del malalt, observant certs detalls que han de servir-nos la major part de vegades per a poguer orientar-nos i en altres per a poguer establir amb tota seguretat un diagnòstic cert i precís.

Participant d'aquestes idees, em serveixo del laboratori sempre que considero m'ha d'aclarir algún dubte en la clínica, creient-lo d'una eficàcia gran, puig m'ha tret d'algún amoïno, però jamai he abandonat l'estudi atent del malalt buscant en ell tots els símptomes, que considero d'un valor inmens, en la creencia de que's tenen de cultivar aquestes dues branques de la simptomatologia en que avui sortosament compta la moderna Medecina per a poguer obtindre el major nombre possible de datus sintomàtics; a fi de poguer formular un diagnòstic ben precís, un pronòstic lo més ensopegat possible i establir un tractament eficaç, fonamentant-ho tot en bases tant sòlides com se pugui dintre del terreny científic.

Es per això que vaig a sotmetre a l'alta consideració d'aquest

Congrés, un fet d'observació que si bé es senzill, sense cap pretensió, crec pot servir de guia pronòstica en les malalties agudes i quan aquestes estàn en un període de greuetat. Es un fenòmen de pura observació clínica i que fà 15 anys que'm ve cridant l'atenció.

El fet és el següent: Quan un malalt que sofreix una malaltia aguda i es posa greu revelant-ho la seva sintomatologia que fà pensar en la mort del mateix, he observat que'n general, mentres dura aquesta greuetat, el malalt no badalla, i que quan reapareix el badall, al poc temps la malaltia fà una crisi o bé es presenta una millora esdevinguda per lissi. Aixís és que quasi sempre, al veurer fer algún badall a un malalt greu d'una malaltia aguda ha sigut senyal d'una prompta millora, fent-nos canviar el pronòstic en sentit favorable de curació, podent afirmar, doncs, en tesi general, que al reapareixer el badall en un malalt greu que sofreix una malaltia aguda és un símto ma de pronòstic favorable.

Ara bé; exposat el fet, devém fer quelques consideracions per a veurer si trobém alguna explicació racional que'ns digui lo perquè d'aquest fet clínic, i que si bé l'ignorém, en realitat té d'existir.

Al començar aquest estudi (encar que somer per la poca extensió que pot tenir aquesta comunicació), tenim de pensar en el badall fisiològic.

¿Qué és el badall? Segóns els fisiòlegs és «L'expressió externa d'aburriment, somnolencia, de gana, que consisteix en una inspiració profunda i llarga, en la que prenen part successivament mólts músculs inspiratoris accessoris, que's produeix mentres s'obra espasmòdicament la boca, la gorja i la glotis. A l'inspiració segueix una aspiració més breu, i ambdòs actes s'acompanyen de sòns perllongats característics i d'estiraments generals de braços i del tronc. Sempre és una modificació involuntaria de la respiració, etz., etz.» (Luciani). A poca diferència el defineixen també així altres fisiòlegs, i com sigui que's coneix poca literatura sobre aquest acte fisiològic, tenim de fixar-nos en alguns fets d'observació del mateix.

Realment el badall és una modificació de l'acte respiratori, involuntari, i que apareix moltes vegades per imitació. Revela quasi sempre somnolencia, aburriment, gana o fatiga, i per tant suposa sempre o quasi sempre un esmortuïament de les funcions en general. Tenint en compte aquests fets, podém

sentar l'hipòtesi de que el badall es un acte reflexe defensiu de l'organisme, augmentant llurs energies, fent penetrar més quantitat d'oxigen al pulmó, intensificant l'hematosi en els casos abants apuntats en que la respiració en general es més lenta i superficial.

La mateixa explicació podríem dar en els cassos patològics en que's presenta el badall, com en el principi dels atacs de patudisme, en el començament o acabament dels atacs d'histerisme i epilèptics, etz.

Ara bé; tenint en compte l'anterior hipòtesi, podríem aplicar-la a la producció dels badalls que's presenten al començar la convalescència de les malalties agudes, perquè en aquest període també les funcions estàn esllangaïdes, servint també an aquest cas el badall com a mig de defensa de l'organisme tonificant-lo per l'augment de l'hematosi.

Però com tenim dit, el badall no's presenta sinò quan acaba de pasar el període àlgid de la malaltia. ¿Perqué no's presenta abans? Aquest punt és el més difícil de resoldre, però intentarém buscar una explicació, esperant que'l qui tingui més coneixements de fisiologia normal i patològica ens ajudi a darnos-la del fet objecte d'aquesta comunicació.

Per a buscar aquesta explicació, precisa recordar quelcom de la funció respiratoria, tenint en compte que el badall no és més que una modificació del acte respiratori.

Lo que'ns precisa recordar, és que'ls moviments rítmics de dit acte, depenen principalment de l'acció d'un centre nerviós situat en el bulbe i algùn altre de menys importancia. Aquests centres, se posen en acció per les excitacions dels nervis centripets i per reflexisme trasmeten l'acció motora als òrgans respiratoris per medi dels nervis centrífugs. Però s'ha probat també que dits centres se posen en acció sense necessitat de les excitacions perifériques nervioses, i que l'únic excitant que pot fer-los funcionar és la sang, que, segóns la seva composició, farà que'l ritme sigui regular o modificat.

Doncs bé; si tenim en compte aquest fenòmen fisiològic, podém pensar en bona llògica, que'n el període àlgid d'una dolencia aguda en que la vida està en greu perill, les substancies tòxiques que'n la sang existeixen, siguin de l'origen que vulguin, al passar pels centres nervioses abans esmentats, inibeixen el funcionament del centre que precisament en estat hígid modifica el ritme respiratori produïnt el badall, i que així

que esdevé una millora que trigarà més o menys a manifestar-se, disminuint o desapareixent dites substàncies tòxiques de la sang, retornant a son estat normal dits centres nerviosos, podent ésser de nou influenciats per les mateixes causes que'n estat fisiològic produeixen el badall, reapareixent aquest, denoten que'l malalt ha entrat en un període que pot fer augurar un bon pronòstic.